

PROTOKÓŁ z X posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 19 lipca 2019 roku, o godzinie 11:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Spotkanie z Panem Zbigniewem Rudnickim z Muzeum Komputerów i Informatyki w Katowicach.

Pan Zbigniew Rudnicki przedstawił Członkom Rady Muzeum Komputerów i Informatyki w Katowicach.

Muzeum zostało otwarte w grudniu 2012 r. Jego twórcami są Panowie Krzysztof Chwałowski, Zbigniew Rudnicki oraz Dariusz Walerjański, wspomagani przez wolontariuszy. Muzeum zostało utworzone przez osoby prywatne, dysponujące odpowiednim zbiorem i posiadające ku temu możliwości.

Muzeum posiada, zatwierdzony w sierpniu 2013 r. przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Regulamin określający funkcjonowanie i cele Muzeum. Wszystkie działania MHKI wspiera Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Komputerów.

Kolekcja muzeum liczy aktualnie około 4000 eksponatów pochodzących z okresu od końca lat 70-tych do przełomu XX/XXI wieku. Ekspozycja adresowana jest do osób w dowolnym wieku, o zróżnicowanej wiedzy, zainteresowanych historią i rozwojem informatyki. W latach 2013-2018 Muzeum odwiedziło 67 379 osób.

Pan Rudnicki podkreślił, że Muzeum cieszy się sympatią mediów, nie tylko polskich – Muzeum odwiedzili m.in. przedstawiciele Reuters, a przygotowany przez nich materiał ukazał się w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii czy Niemczech. Muzeum może się również pochwalić nagrodą *The Tony Sale Award for Computer Conservation*, którą otrzymało w 2014 roku za odtworzenie komputerów PRS-4.

Członkowie Rady ds. Cyfryzacji postanowili zwrócić się do Ministra Cyfryzacji o objęcie Muzeum Komputerów i Informatyki w Katowicach patronatem lub jakąś inną formą opieki.

Powołanie Grupy roboczej ds. opracowania rekomendacji dla Ministra Cyfryzacji w zakresie przygotowania polityki wydatkowania środków nowej perspektywy budżetowej UE na lata 2021-2027 planowanych do przeznaczenia na projekty szeroko rozumianej cyfryzacji.

Wiceprzewodniczący przypomniał, że na spotkaniu Rady ds. Cyfryzacji z Radą ds. Informatyzacji Edukacji został poruszony wątek zagospodarowania środków kolejnej perspektywy budżetowej UE na lata 2021 – 2027. Rada ds. Informatyzacji Edukacji samodzielnie zajęła się tym zagadnieniem. Padła więc propozycja, aby Rada ds. Cyfryzacji również zgłębiła temat. Pierwotną koncepcją było powołanie grupy roboczej skoncentrowanej wyłącznie na tematyce edukacyjnej, jednak ostatecznie zagadnienia te rozszerzono.

Pierwsze posiedzenie grupy roboczej zostało zaplanowane na 9 sierpnia br., do tego czasu Członkowie mogą zgłaszać swój akces do prac w grupie.

Omówienie spraw organizacyjnych.

- Wiceprzewodniczący poinformował Członków Rady, że został im rozesłany raport „Internet w życiu Polaków”.
- Dyskusja nad pracami Rady ds. Cyfryzacji dotyczącymi dostępu do rejestrów.

Temat ten pojawił się na jednym z wcześniejszych posiedzeń Rady i wynika z zauważonego przez Radę zróżnicowania w zasadach dostępu do rejestrów oraz szerokiego udostępniania danych osobowych zawartych w rejestrach. Jest to również powiązane z problematyką szeroko pojętego cyberbezpieczeństwa i cyberprzestępczości dlatego, że dane z tych rejestrów są wykorzystywane przez cyberprzestępców w szczególności do kradzieży tożsamości. Zasadna byłaby więc dyskusja na temat tego na jakich zasadach dostęp do rejestrów (do danych osobowych w nich zawartych) ma się odbywać - jaki zestaw danych powinien być dostępny dla każdego bez konieczności np. zalogowania się, jaki zestaw danych powinien być dostępny dla osób, które się uwierzytelnią tzn. wykażą interes w dostępie do określonych danych. Na ten moment widoczne jest w tym zakresie duże zróżnicowanie.

Padło pytanie, czy Rada powinna zająć się tak szerokim tematem jak dostępy do rejestrów, ponieważ jest to temat bardzo skomplikowany i wielopoziomowy, wymagający współpracy wielu ministrów - Minister Cyfryzacji nie jest bowiem gestorem wszystkich rejestrów.

Postanowiono, że podczas sierpniowego posiedzenia Rady jeden z Członków Rady szczegółowo przedstawi temat dostępu do rejestrów, by Rada mogła podjąć decyzje dotyczące dalszych działań w tym zakresie.

- Dyskusja dotycząca włączenia się Rady do konsultacji kwalifikacji rynkowych – Zintegrowany System Kwalifikacji.

Zintegrowany System Kwalifikacji to sformalizowany zestaw, opis pewnej wiedzy, kompetencji i umiejętności, które składają się na daną kwalifikację zawodową. Można je zdobyć w szkołach i na uczelniach, ale też w miejscu pracy, na prowadzonych przez firmy szkoleniowe kursach, czy samodzielnie ucząc się w domu - ZSK daje możliwość ich formalnego potwierdzenia.

Od pewnego czasu do Rady ds. Cyfryzacji spływają propozycje, aby Rada zajęła się tematem opiniowania nowych kwalifikacji rynkowych. Zatwierdzenie nowych kwalifikacji jest sformalizowaną procedurą określoną specjalnymi przepisami, które nie wskazują w tym procesie żadnej roli Rady. Z tego względu Rada wnosi o to, żeby nie uwzględniać jej w procesie opiniowania zasadności wniosków o włączenie danych kwalifikacji do ZSK. Podkreślone zostało jednak, że zainteresowani tematem członkowie Rady mogą włączać się w dyskusję nad nowymi kwalifikacjami w ramach ogólnej dyskusji w trakcie procesu konsultacji założeń nowych kwalifikacji. Opinie członków Rady pozostawałyby jednak w tej procedurze opiniami indywidualnych ekspertów.

- Dyskusja nad pracami Rady ds. Cyfryzacji dotyczącymi *projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie warunków organizacyjnych i technicznych dla podmiotów świadczących usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz wewnętrznych struktur organizacyjnych operatorów usług kluczowych odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo.*

Zespół Cyberbezpieczeństwa przekazał Członkom Rady przed posiedzeniem drogą mailową projekt opinii do przedmiotowego dokumentu. Po krótkiej dyskusji i wyjaśnieniu wątpliwości członków, Rada ds. Cyfryzacji przyjęła jednogłośnie [Uchwałę nr 1](#) dotyczącą projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków organizacyjnych i technicznych dla podmiotów świadczących usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz wewnętrznych struktur organizacyjnych operatorów usług kluczowych odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo.

[Spotkanie z Panią Justyną Duszyńską, Zastępcą Dyrektora Biura Analiz i Projektów Strategicznych MC dotyczące załącznika nr 2 do PZiP: Plan działań wszystkich resortów, służących realizacji założeń Programu.](#)

Pani Justyna Duszyńska, Zastępcą Dyrektora Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC wskazała, że projekt uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu rozwoju „Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa” jest już po uzgodnieniach międzyresortowych, konsultacjach publicznych, a nawet po Komitecie Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji, który pozytywnie zaopiniował ten program.

Kluczową zmianą w programie i w podejściu MC jest intencja, aby ten program stał się dokumentem kierunkowym dla obszaru zintegrowanej informatyzacji państwa - dla całego rządu, a nie tylko Ministra Cyfryzacji. Dla powodzenia i osiągnięcia celów programu niezbędna jest współpraca wszystkich resortów.

Poza sformułowaniem ogólnych założeń w programie istotne dla tego dokumentu jest, że będzie on właśnie uzupełniony o załącznik nr 2, czyli „Plan działań wszystkich resortów, służących realizacji założeń Programu”.

Plan działań zawiera wykaz wszystkich już realizowanych przez resorty projektów, przedsięwzięć - nie zawsze są to projekty informatyczne – które są lub będą realizowane przez wszystkich członków rządu, także przez jednostki podległe i nadzorowane. W planie działań znalazło się ponad 120 takich projektów i przedsięwzięć zgłoszonych przez resorty. Są to projekty, które już są monitorowane przez KRMC, ale również pomysły i propozycje na nowe przedsięwzięcia z różnych obszarów merytorycznych. Co istotne, dla każdego z tych projektów musiało zostać przygotowane oszacowanie kosztów, ale i oszczędności, które projekty generują dla budżetu państwa w perspektywie 10 lat.

Oszczędności będą wynikały głównie z przedsięwzięć 4 resortów:

- Ministra Cyfryzacji,
- Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Oszczędności szacowane są na prawie 7 miliardów złotych na przestrzeni 10 lat.

Raz do roku plan będzie aktualizowany, gdyż mogą pojawić się nowe przedsięwzięcia, ale będą też takie, które nie uzyskają na przykład finansowania i będą musiały być z tego planu wykreślone. Co bowiem istotne, fakt wpisania jakiegoś przedsięwzięcia do planu nie oznacza, że będzie ono realizowane (tzn. że otrzyma finansowanie/dofinansowanie).

Członkom Rady została wskazana [strona KRMC](#), na której jest dostępna ostateczna wersja Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa i tam dołączony jest również plan działań (wg stanu na 19 lipca br.).

W toku dyskusji pojawiło się pytanie czy plan obejmuje również miękkie projekty z obszaru kompetencji cyfrowych. Pani Dyrektor Duszyńska wskazała, że w planie działań jest Program rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce, który jest przygotowywany w MC. Wskazane zostało, że budowanie kompetencji cyfrowych warunkuje możliwość i powodzenie projektów na poziomie administracji, a z drugiej strony - po stronie społeczeństwa - wykorzystywanie tych rozwiązań, które administracja dostarcza. Docelowo jednak dopiero program rozwoju kompetencji cyfrowych ureguluje w sposób szczegółowy ten obszar.

Obecny na posiedzeniu Pan Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych MC zaznaczył, że działania wymienione w załączniku nr 2 do PZIP mają być wypełnieniem pewnej wizji informatyzacji/cyfryzacji administracji. Kluczem do ich oceny i kształtowania sposobu informatyzacji jest Architektura Informacyjna Państwa – PZIP definiuje Architekturę Informacyjną Państwa jako narzędzie prowadzące do osiągnięcia celów nakreślonych w Programie.

[Spotkanie z Panem Karolem Okońskim, Pełnomocnikiem Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa i Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji w sprawie przekazanej do Komisji Europejskiej analizy bezpieczeństwa sieci telekomunikacyjnych pod kątem wdrożenia technologii 5G.](#)

Ministerstwo Cyfryzacji przekazało Komisji Europejskiej analizę bezpieczeństwa sieci telekomunikacyjnych pod kątem przyszłego wdrożenia technologii 5G. Rada ds. Cyfryzacji poprosiła Ministra Okońskiego o przedstawienie założeń tego dokumentu.

Minister zaznaczył, że arkusz analizy ryzyk przygotowany został przez Zespół złożony z przedstawicieli MC, NASK, Instytutu Łączności i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a następnie był zaakceptowany przez Kolegium ds. Cyberbezpieczeństwa. Dokonana analiza i jej wyniki nie są więc rekomendacjami Ministra Cyfryzacji, a kierunkowymi planami Rządu w tym obszarze.

Minister wskazał, że analizowane były ryzyka w poszczególnych warstwach sieci, wraz z prawdopodobieństwem ich wystąpienia i ewentualnymi konsekwencjami. Zaproponowane zostały również od razu działania mitygujące takie ryzyka. Generalna diagnoza wynikająca z dokonanych analiz wskazuje, że niezbędne jest wprowadzenie zmian w prawie. Wśród wskazanych do podjęcia działań można w tym kontekście wskazać te łatwe do wprowadzenia (np. zmiany rozporządzeń wykonawczych do ustawy – Prawo telekomunikacyjne, uzupełnienie

warunków uczestnictwa w aukcjach na częstotliwości 5G) oraz bardziej czasochłonne, wymagające dłuższej pracy (takie jak np. nowelizacja ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, poprzez np. wprowadzenie mechanizmu pozwalającego na wydawanie rekomendacji, zaleceń, ostrzeżeń czy zakazów). Odnosząc się do rozporządzeń Minister wyszczególnił planowane działania legislacyjne, tj.:

- nowelizację rozporządzenia dotyczącego działań obronnych spoczywających na operatorach, o których mowa w art. 176 Prawa telekomunikacyjnego;
- wydanie nowego rozporządzenia, przewidzianego w art. 175d ustawy – Prawo telekomunikacyjne, o warunkach zapewnienia bezpieczeństwa i integralności sieci.

Minister zaznaczył, że zakładane jest, aby operatorzy telekomunikacyjni mieli obowiązek przygotowania planów szacowania ryzyka naruszenia bezpieczeństwa sieci i plany działań mitygujących z tym związanych. Takie plany podlegałyby akceptacji prawdopodobnie przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, a akceptacja planu miałaby być warunkiem świadczenia usług przez danego operatora.

Minister podkreślił, że planowane jest również narzucenie pewnych minimalnych wymagań w zakresie procesów organizacyjnych operatorów telekomunikacyjnych, przede wszystkim w zakresie zarządzania dostępem do infrastruktury – istotą jest, żeby operator musiał jasno i precyzyjnie opisać kto, z perspektywy jego struktur organizacyjnych, do jakiej części infrastruktury i w jakim trybie miałby dostęp. Taki dokument też byłby przedstawiany do akceptacji.

Zakładane jest także wprowadzenie obowiązku dywersyfikacji dostawców na danym obszarze, w danej części sieci. Jest to połączone z drugim wymogiem, tj. wymuszeniem lokalnego roamingu między operatorami telekomunikacyjnymi. Celem jest wprowadzenie obowiązku interwencyjnego przełączenia ruchu w sytuacji, kiedy pada infrastruktura jednego z operatorów - by przynajmniej pewien minimalny zestaw usług mógł być przełączony na infrastrukturę innego operatora.

Kolejnym planowanym działaniem ma być instytucja „zaufanego dostawcy” (*trusted vendor*) – celem jest wprowadzenie sposobu weryfikacji podmiotów, które mogą dostarczać oprogramowanie/sprzęt. Szczegółowe rozwiązanie w tym zakresie dopiero powstanie.

W dłuższej perspektywie planowane są również działania zmierzające do maksymalnego wykorzystania procesów ewaluacji i certyfikacji – Minister zaznaczył jednak, że implementacja przepisów *Cybersecurity Act* dotyczących certyfikacji cyberbezpieczeństwa oprogramowania, urządzeń i usług, a także uzyskanie gotowości laboratoriów, schematów będzie wymagało czasu.

Minister podkreślił również, że obowiązek przekazania do Komisji Europejskiej analiz bezpieczeństwa sieci telekomunikacyjnych pod kątem przyszłego wdrożenia technologii 5G miały

wszystkie kraje UE – teraz ENISA i KE rozpatrują te dokumenty i nie można wykluczyć, że niektóre wnioski z poszczególnych państw zostaną wyniesione jako propozycje nowej legislacji europejskiej. Wtedy siłą rzeczy planowane przez Polskę działania mogą być kierunkowo modyfikowane.

[Dyskusja nad stanowiskiem Rady ds. Cyfryzacji w sprawie rozwoju technologii 5G w Polsce \(w kontekście opinii Zespołu ds. Cyberbezpieczeństwa Rady ds. Cyfryzacji w sprawie Rekomendacji Komisji Europejskiej dot. Cyberbezpieczeństwa w sieci 5G\).](#)

Zespół ds. cyberbezpieczeństwa przygotował draft stanowiska Rady odnoszący się do rozwoju technologii 5G w Polsce. Niedawne przekazanie przez Ministerstwo Cyfryzacji Komisji Europejskiej analizy bezpieczeństwa sieci 5G w Polsce zmieniło jednak zasadniczo uwarunkowania, w jakich Rada miała dyskutować na temat opinii w tej sprawie. Postanowiono więc na nowo zredagować projekt opinii, by na kolejnym posiedzeniu (zaplanowanym na 9 sierpnia br.) mogła się odbyć dalsza dyskusja w tej sprawie - Zespół ds. cyberbezpieczeństwa ma przekazać Członkom Rady zaktualizowany projekt stanowiska przed kolejnym posiedzeniem.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Joanna Adamczyk
2. Izabela Albrycht
3. Katarzyna Chałubińska – Jentkiewicz
4. Krzysztof Głomb - Wiceprzewodniczący
5. Agnieszka Gryszczyńska
6. Michał Kanownik
7. Tomasz Łukawski
8. Dariusz Milka
9. Włodzimierz Schmidt
10. Sebastian Szymański

Zaproszeni goście:

11. Karol Okoński, Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa i Sekretarz Stanu w MC
12. Zbigniew Rudnicki, Muzeum Historii Komputerów i Informatyki
13. Justyna Duszyńska, Zastępca Dyrektora Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

14. Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC
15. Joanna Marczak-Redecka, Zastępca Dyrektora Biura Ministra w MC
16. Monika Skrzyńska, Doradca Ministra Cyfryzacji
17. Katarzyna Stopińska MC
18. Justyna Grzegorek MC